

NOTITIE PS: TERUGBETALING LEGES BIJ FAUNASCHADE

Aan: Fracties Provinciale Staten van Noord-Brabant, Gedeputeerde Staten in cc.
Datum: 14 april 2021
Kenmerk: 21012/PS
Betreft: Notitie ter ondersteuning van de overweging om het behandelbedrag c.q. de leges terug te betalen als een tegemoetkoming in faunaschade wordt uitgekeerd.
Te behandelen in samenhang met de Perspectiefnota op 24 april 2021. PS is bevoegd voor het vaststellen van de Begroting en de leges.

Aanleiding

Op 5 februari jl. sprak de Faunabeheereenheid Noord-Brabant (de FBE) met de woordvoerders natuur van Provinciale Staten over een aantal onderwerpen ten aanzien van het faunabeheer in Brabant. Eén van de onderwerpen die de FBE zelf agendeerde betrof het verzoek van de FBE om de legeskosten terug te betalen nadat een tegemoetkoming in faunaschade door BIJ12 wordt toegekend. De woordvoerders vroegen tijdens het gesprek om een informatieve notitie, die zij kunnen gebruiken tijdens de behandeling van de Perspectiefnota op 24 april aanstaande. Deze notitie voorziet daarin.

Achtergrond

Hoe omgegaan wordt met schade die aangericht wordt door in het wild levende dieren is sinds de invoering van de Wet natuurbescherming (1 januari 2017) een bevoegdheid van de provincie(s). Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om beleidsregels vast te stellen voor het verlenen van tegemoetkoming in faunaschade en Provinciale Staten zijn bevoegd leges te heffen voor de behandeling van aanvragen om tegemoetkoming in faunaschade. Tot 1 januari 2017 had het Faunafonds een eigen beleidsbevoegdheid om daar regels voor op te stellen. In het najaar van 2014 stelde het toenmalige Faunafonds een behandelbedrag (leges) van 300 euro in. Het doel van de invoering van de leges was om het aanvragen van een tegemoetkoming van 'non-schade' te ontmoedigen en om de steeds stijgende uitvoeringskosten voor het behandelen van aanvragen te verminderen. Daarbij werd verondersteld dat de schadelijder een aandeel in de uitvoeringskosten voor zijn rekening moest nemen. Destijds is gekozen voor een behandelbedrag dat voor 50% de kosten voor het behandelen van een aanvraag om tegemoetkoming dekt. Bij een aanvraag voor een tegemoetkoming beoordeelt een onafhankelijk taxateur de hoogte van de schade. Stelregel voor het bepalen van de hoogte van de tegemoetkoming is dat een aanvrager een eigen risico heeft van 5%, met een minimum van 250 euro. Bedragen onder de 50 euro worden niet uitgekeerd.

Tegemoetkoming schade aanvragen versus het melden van schade zonder tegemoetkoming

In tegenstelling tot het aanvragen van een tegemoetkoming in schade kan een schademelding sinds 2016 gratis gedaan worden. Van die mogelijkheid wordt mogelijk weinig gebruik gemaakt, vanwege het ontbreken van een prikkel voor agrariërs. Dit wordt vanuit diverse organisaties gestimuleerd om wél te doen. Het nadeel van de schademeldingen is dat de grootte van de schade niet objectief in beeld gebracht wordt. De schades worden niet getaxeerd, wat bij een tegemoetkomingsaanvraag wel het geval is.

Dat betekent dat alle schades die kleiner zijn dan 600 euro in principe niet meegenomen kunnen worden in het bepalen van de hoogte van de schade Brabant breed. Het beleid gaat uit van een eigen risico van 5% met een minimum van 250 euro. Daarna wordt het als 'belangrijke schade' gekenmerkt. Over inzicht in die belangrijke schades kan de FBE op dit moment niet beschikken om haar faunabeheer te onderbouwen.

Schademeldingen zijn wel bruikbaar als indicatie van de verspreiding van bepaalde schadeveroorzakende diersoorten en geven daarnaast een beeld van het aantal keer dat schades zich voordoen. In die zin gebruikt de FBE die gegevens wel.

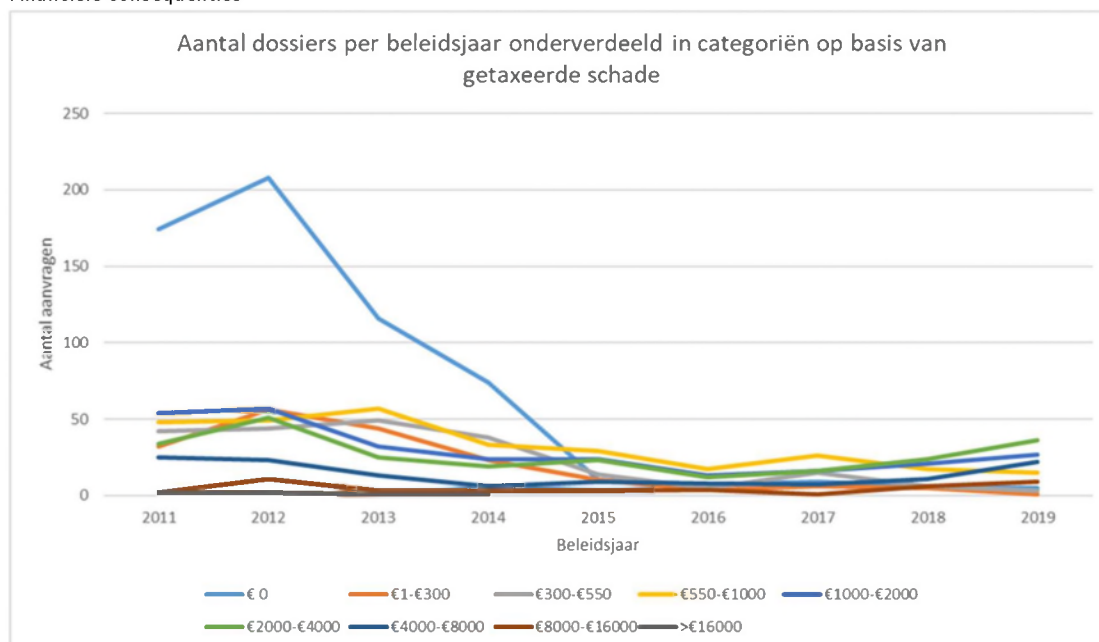
Zorgpunten

Sinds de invoering van het behandelbedrag in 2014 is het aantal tegemoetkomingsaanvragen en de getaxeerde schade zowel op landelijk, als op provinciaal niveau gedaald. Dit effect was door IPO / BIJ12 ook beoogd met de invoering van de leges. In figuur 1 is door BIJ12 inzichtelijk gemaakt hoe het aantal tegemoetkomingsaanvragen in verschillende schadecategorieën zich over de jaren ontwikkelt. Dit is in de bijlage nog verduidelijkt. In 2018 en 2019 is wel weer een lichte toename te zien, die vooral veroorzaakt wordt door de toename van schade door wilde zwijnen en dassen (zie bijlage 3). Er zijn veel factoren van invloed op het aantal schadedossiers en de hoogte van de getaxeerde schade. Het is daarom moeilijk om een direct causaal verband aan te tonen tussen de invoering van de leges en het effect daarvan.

De FBE's hebben gezamenlijk in 2015 hun zorgen reeds geuit over de vermindering van het inzicht in faunaschade en hebben nadrukkelijk aangegeven dat een zo volledig mogelijk beeld van de schade van belang is voor de onderbouwing van het faunabeheer én het toekomstige faunabeleid. Diverse partijen die samenwerken in en met ons bestuur hebben deze zorgen in een gezamenlijke brief van 23 oktober 2019 (bijlage 2) wederom bij u onder de aandacht gebracht.

In zeven provincies worden de leges ondertussen terugbetaald als een tegemoetkoming in de schade wordt toegekend (zie bijlage 1). In Limburg worden helemaal geen leges in rekening gebracht. In vier provincies, waaronder Brabant, worden wel leges geheven. Dit zorgt voor een gevoel van onrechtvaardigheid en ongelijkheid bij agrariërs die faunaschade hebben.

Financiële consequenties

Figuur 1: aantal dossiers per beleidsjaar voor de provincie Noord-Brabant. Bron: BIJ12, Faunazaken

Toename door verhoging aantal dossiers categorie 300 – 600 euro

De behandelkosten (kosten taxatie, proces en dossier) bedragen 600 euro per tegemoetkomingsaanvraag. Deze kosten worden voor de helft gedekt door de leges. Door het terugbetalen van de leges verwachten wij dat het aantal aanvragen voor een tegemoetkoming in de categorie schade van 300 tot 600 euro zal toenemen. Uitgaande van het hoogste aantal aanvragen met een taxatie van 300 – 600 euro in 2013 (figuur 1) zijn de verwachte kosten 50 (aantal dossiers) x 600 euro: 30.000 euro op jaarbasis aan terugbetaling leges. Tevens komt daar de tegemoetkoming in de schade dan bij.

In de categorie 300 - 600 euro is in de 3 jaar voorafgaand aan de invoering van het behandelbedrag 67.070 euro aan tegemoetkoming uitgekeerd. Dat betreft een gemiddeld bedrag van 22.356 euro per jaar. Afgerond betreft dat dan 22.500 euro.

Toename door terugbetaling leges huidige dossiers

Als uitgegaan wordt van eenzelfde aantal dossiers als 2019 dan zou het terugbetalen van de leges een kostenstijging van 100 (dossiers) x 300 (behandelbedrag): 30.000 euro betreffen.

Totale verwachte verhoging

Uitgaande van restitutie van de leges indien een aanvraag leidt tot het verlenen van tegemoetkoming, betreft het een verwachte financiële verhoging van de totaaluitgaven aan faunaschade met 82.500 euro.

BIJLAGE 1

Beleidsregels ten aanzien van teruggave behandelbedrag provincies

Groningen

- schade die is aangericht in een ganzenrustgebied of ganzenfoerageergebied in de periode dat de schadeveroorzakende diersoort niet mag worden verontrust of gedood;
- schade die is aangericht door de das, bever of wolf;

Friesland

- schade die is aangericht door de wolf, lynx, otter, bever of wilde kat;

Drenthe

Artikel 6.8, lid 6 Belastingverordening Drenthe 2021

Leges worden gerestitueerd als de aanvraag om een tegemoetkoming in de faunaschade als bedoeld in artikel 6.1, eerste lid, onder a en b, van de Wet natuurbescherming wordt gehonoreerd door het verlenen van een tegemoetkoming.

Overijssel

Artikel 3.7 onder b Belastingverordening provincie Overijssel 2021

Leges als bedoeld in artikel 7.7 van de tarieventabel worden ambtshalve gerestitueerd als de aanvraag om een tegemoetkoming in faunaschade als bedoeld in artikel 6.1 Wet natuurbescherming wordt gehonoreerd door het verlenen van een tegemoetkoming.

Gelderland

Artikel 6, lid 4 Legesverordening 2021:

Indien een tegemoetkoming in de schade wordt verleend als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming en:

- a. de schade meer dan € 250,00 bedraagt, of;*
- b. de schade is aangericht door ganzen in een rustgebied; of*
- c. de schade is aangericht door otters, dassen, bevers, wolven, wilde katten of lynxen,*

worden de leges binnen 30 dagen na toekenning van de tegemoetkoming ambtshalve verminderd met 100%

Flevoland

Artikel 8 lid 3 Legesbesluit 2016

A. In artikel 8 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende: 3. Leges als bedoeld in artikel 5.1 van de tarieventabel worden per 1 januari 2019 ambtshalve volledig gerestitueerd als de aanvraag om een tegemoetkoming in faunaschade als bedoeld in artikel 6, eerste lid van de Wet natuurbescherming wordt gehonoreerd door het verlenen van een tegemoetkoming.

Toelichting:

Onderdeel A Met deze wijziging wordt er voldaan aan de motie van Provinciale Staten van 14 november 2018 met nummer 2339108 waar is besloten om per 1 januari 2019 het behandelbedrag bij behandeling van een aanvraag voor tegemoetkoming in faunaschade, wordt teruggegeven, indien de aanvraag is gehonoreerd. Dit voorkomt onredelijke of kansloze aanvragen, maar zal de bereidheid om schade te melden weer doen toenemen. Op

die manier wordt er een duidelijker beeld geschetst van de faunaschade in de provincie Flevoland.

Utrecht

Artikel 3.8 Beleidsregels natuur en landschap 2017

De leges, bedoeld in artikel 7.4.1 van de tarieventabel van de Legesverordening provincie Utrecht 2018, worden gerestitueerd als de aanvraag om een tegemoetkoming in faunaschade als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt gehonoreerd.

In de overweging van het besluit van 25 september 2018 staat ook:

Overwegende dat de teruggave van het behandelbedrag (invoeren van de 'statiegeldregeling') na de bekendmaking van de beleidsregels in uitvoering kan worden gegeven (motie 67 d.d. 9-7-2018 "schade eerlijk delen");

Noord-Holland

Hoofdstuk 7 tarieventabel Legesverordening:

De leges worden niet geheven als het gaat om schade die is aangericht:

- 1. in een foerageergebied of ganzenrustgebied gedurende de periode dat de schadeveroorzakende diersoort niet mag worden verjaagd of gedood.*
- 2. door de das, de bever, de wilde kat, de otter, de wolf of de lynx;*

Zuid-Holland

Artikel 7 lid 1 onder c Legesverordening Wet natuurbescherming Zuid-Holland 2020

De reeds betaalde leges worden aan aanvrager (deels) terugbetaald indien:

c. Gedeputeerde Staten op grond van artikel 6.1 eerste lid onder a en b Wnb besluiten tot tegemoetkoming van faunaschade: 100% van de geheven leges.

Zeeland

Artikel 7, onder lid b, onderdeel 5 Legesverordening Provincie Zeeland 2018

5. De leges, bedoeld in artikel 5.1 van de tarieventabel worden gerestitueerd als de aanvraag om een tegemoetkoming in faunaschade als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt gehonoreerd door het verlenen van een tegemoetkoming.

Noord-Brabant

In Noord-Brabant worden legeskosten terugbetaald voor:

- schade die is aangericht in een ganzenrustgebied gedurende de periode dat de schadeveroorzakende diersoort niet mag worden verontrust of gedood;
- schade die is aangericht door de wolf;

Limburg

Voor aanvragen om een tegemoetkoming in schade in de provincie Limburg worden géén leges geheven.

BIJLAGE 2

Aan: Leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant
Afschrift aan Gedeputeerde Staten
Afschrift aan ondersteunende partijen

Betreft: Verzoek tot heroverweging leges bij aanvraag tegemoetkoming faunaschade

Datum: 23 oktober 2019

Kenmerk: 190033/PS

Geachte leden van Provinciale Staten,

Tijdens de bestuursvergadering van de Fauna-beheereenheid op 4 september jongstleden is opnieuw gesproken over het huidige beleid rond het aanvragen van een tegemoetkoming in faunaschade. Diverse partijen gaven daarbij aan dat zij dit onderwerp graag opnieuw bij u onder de aandacht willen brengen.

Zoals bij u bekend is het huidige beleid dat bij het aanvragen van een tegemoetkoming in faunaschade € 300,- leges moeten worden voldaan. Pas als de leges zijn voldaan wordt de aanvraag in behandeling genomen. Bovenop de leges komt nog een eigen risico van 5% van het taxatiebedrag met een minimum van €250,00. Dit beleid is in 2014 door het toenmalige Faunafonds landelijk ingesteld als zijnde behandelbedrag. Het beleid moest voorkomen dat er lichtvaardig omgegaan werd met het melden van schades en het aanvragen van tegemoetkomingen voor heel kleine schades. Bovendien diende het beleid ervoor om 50% van de kosten voor afhandelingen van de schades voor rekening te laten komen van de direct belanghebbenden. Provincies hadden wel de mogelijkheid om bij vaststelling van de schade het behandelbedrag te restitueren. Noord-Brabant heeft daar, in tegenstelling tot verschillende andere provincies niet voor gekozen.

Het instellen van de regeling heeft landelijk geleid tot een sterke afname in het aantal schademeldingen en -taxaties. Onzekerheid in de taxatie van de schade en een beperkt vertrouwen in de correcte afhandeling daarvan weerhoudt grondgebruikers om de € 300,- te voldoen en daar een tegemoetkoming voor aan te vragen.

Om faunaschade goed in beeld te krijgen is het belangrijk dat alle schades gemeld worden. Het melden van schades waarbij geen tegemoetkoming wordt aangevraagd is gratis. Toch heeft de FBE zorgen dat een belangrijk deel van de schades op dit moment buiten beeld blijft. Het is nu, voor met name kleine schades, niet interessant om deze te melden. Voor ons als FBE, maar ook voor u als provinciebestuur, is het uitermate belangrijk dat alle schades gemeld worden. Dit vormt immers de basis van toekomstig beleid.

Stichting FBE Noord-Brabant – Onderwijsboulevard 225 – 5223 DE 's-Hertogenbosch
Tel.nr. 085-0717791 – KvK nummer 18069943

In 2017 is het Faunafonds als zelfstandig beleidsorgaan opgeheven en is het faunaschadebeleid overgedragen aan de provincies. Diverse provincies hebben ervoor gekozen om het beleid aan te passen en het legesbedrag te restitueren of zelfs helemaal niet in rekening te brengen¹. Voor grondgebruikers schept dat verschil in behandeling verwarring en geeft het een gevoel van onrechtvaardigheid. Bovendien draagt dit sentiment niet bij aan het vertrouwen dat u, als betrouwbare overheid, ambieert.

Bovenstaande overwegende vragen wij u daarom uw beleid rond het innen van leges te heroverwegen en waar mogelijk aan te passen. Daarmee verwachten wij een getrouwer beeld te kunnen vormen van de faunaschade in Brabant. Deze brief is mede opgesteld en ondersteund door SBNL Natuurfonds, Brabants Landschap, de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, ZLTO, Brabants Particulier Grondbezit, Stichting Dassenwerkgroep Brabant, Natuurmonumenten en de Brabantse Milieufederatie.

In afwachting daarvan verblijven wij,

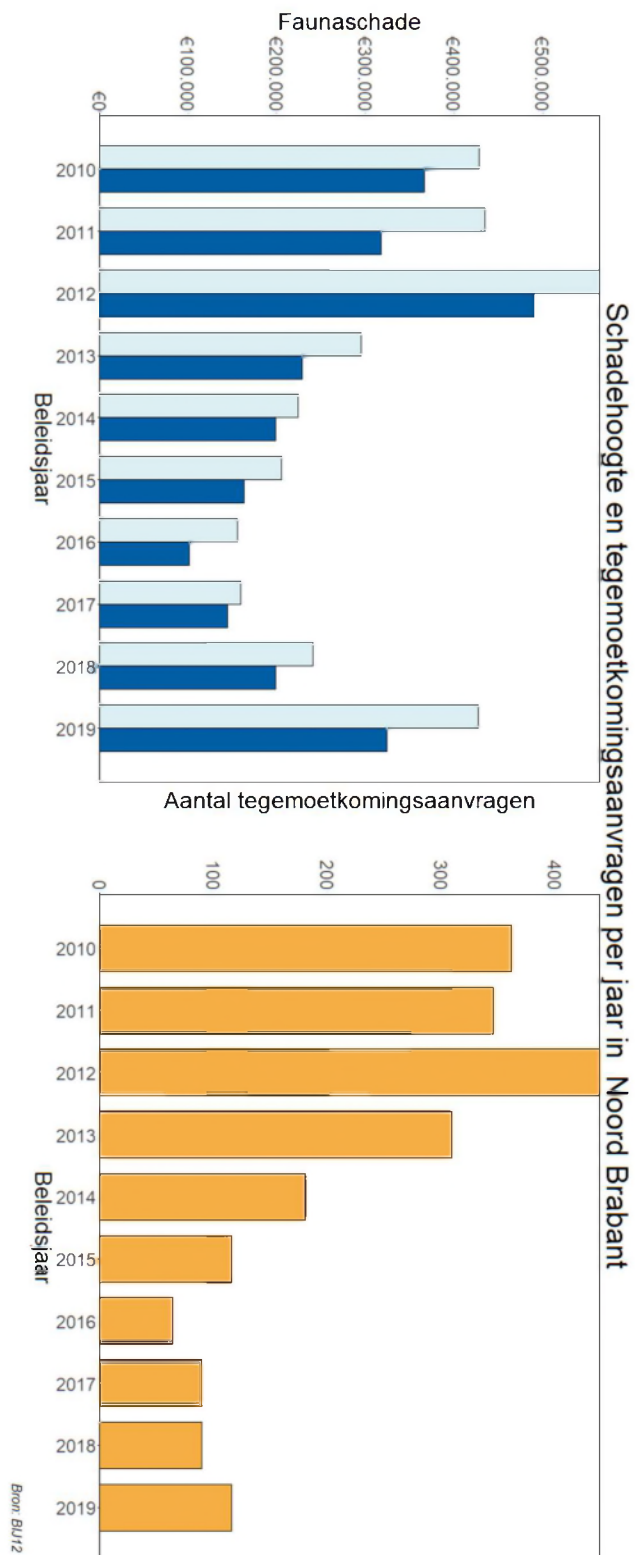
met hoogachting,

adjunct-secretaris FBE Noord-Brabant

¹ Een overzicht vindt u hier: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/tegemoetkoming-faunaschade/beleidsregels-tegemoetkoming-faunaschade/leges-behandelbedrag/>

BIJLAGE 3 overzicht invloed beleidswijziging op schadedossiers

Overzicht provincie Brabant. Bron BIJ12, afdeling Faunazaken. Met in lichtblauw de getaxeerde schade en donkerblauw de uitgekeerde schade.

Overzicht verdeling getaxeerde schade Brabant naar diersoort. Bron: BIJ12, Faunazaken.

